

1. Vernietigende krachten...

De menselijke geest is vaak één groot mysterie. Wat er omgaat in iemands hoofd, in iemands hart, in iemands ziel, het is vaak zo moeilijk te begrijpen... We hebben gelezen over die bezetene in het land van de Gadarenen. In de beste handschriften van de oorspronkelijke tekst staat niet Gadarenen, maar Gerasenen, mensen uit de omgeving van de stad Gerasa. Hoe dan ook, het is dezelfde streek. Jezus is het Meer van Galilea overgestoken, en aan de oostkant gaat Hij aan wal, samen met Zijn discipelen. In feite is dat het buitenland, het gebied van de Dekapolis, een stedenbond, van tien stad-staten. Ik kan me zo voorstellen dat de discipelen zich wild geschrokken zijn, toen deze man op hen afkwam. (Of eigenlijk deze twee mannen, in Mattheüs 8 lezen we over twee bezetenen, Markus concentreert zich op die éne, die waarschijnlijk de woordvoerder was, en laten wij dat in deze dienst dan ook maar doen.) Later in het verhaal, als Jezus hem bevrijd heeft, dan lezen we dat hij gekleed is, en goed bij zijn verstand. Dat betekent dat hij eerst niet gekleed was. Misschien naakt, misschien met een paar voden om zijn lijf, komt hij Jezus tegemoet vanuit de grafspelonken, de rotsgraven, in de berghellingen.

Als je het zo leest, die hele beschrijving, dan lopen de rillingen over je rug. Deze man heeft een enorme oerkracht, het is nooit gelukt om hem aan de ketting te leggen. Alles maakt hij kapot.

'Altijd,' lezen we in vers 5, 'nacht en dag, was hij op de bergen en in de grafspelonken, en hij schreeuwde en sloeg zichzelf met stenen.'

'Wat is hier aan de hand?' denk je dan. En terwijl je dit leest, kunnen je gedachten zomaar wegdwalen naar mensen in onze tijd die wij dan psychisch ziek noemen. Mensen die woede-aanvallen krijgen. Mensen die stemmen horen in hun hoofd, stemmen die hen ertoe aanzetten om geweld te gebruiken of zichzelf iets aan te doen.

Hoe zit dat allemaal? Markus vertelt heel duidelijk dat er daar, bij het Meer van Galilea, sprake was van een man met een onreine geest, een demon. Later in de geschiedenis blijkt, dat het zelfs een heel leger boze geesten is. Hoe zit dat? Is dat hetzelfde als psychische ziekte? Of is het iets anders?

Je voelt wel aan: deze dingen liggen heel gevoelig. Als je psychisch ziek bent, en iemand zegt tegen jou: 'Je bent bezeten, je hebt een boze geest!' dan kan dat je enorm aangrijpen, je misschien nog zieker maken! Dus laat het duidelijk zijn: als je psychisch ziek bent, betekent dat absoluut niet dat er dús sprake is van een boze geest. Maar boze geesten komen wél voor, en kunnen mensen wel in hun greep krijgen. Met name christenen uit andere landen hebben ons daar de ogen voor geopend, christenen uit Suriname, uit Indonesië, uit Afrika, noem maar op. Maar dat is een andere situatie dan een psychische ziekte. Boze geesten, die kunnen je in de greep krijgen wanneer je contact hebt gezocht met de hogere wereld, buiten God om. Dat kan te maken hebben met voodoo of met spiritisme of met glaasje draaien of met andere rituelen die de boze een ingang geven in je leven. Wat het wel heel ingewikkeld maakt is dat boze machten misbruik kunnen maken van de zwakke kanten in je psyche. Daarom is het zo mooi als een pastor en een arts samen kunnen werken, om zo mensen te helpen.

De man die Jezus hier ontmoet, is duidelijk in de greep van de boze machten. Het is trouwens opvallend hoe vaak we over die boze machten lezen, overal om Jezus heen. Met name Markus vertelt daar veel over. Dat die demonen overal opduiken is niet zo verbazingwekkend, want in Jezus is God Zelf op aarde gekomen. En overal waar Jezus komt, worden de boze machten opgejaagd. Ze moeten wel uit hun schuilhoeken komen. Hier gaat het om boze machten die bezit hebben genomen van deze man. Maar boze machten zijn veel breder actief. Ook het

materialisme is een boze macht. En het racisme. En de jaloersheid, die mensen in zijn greep kan krijgen. En de haat. De duivel wordt door Jezus in Johannes 12: 31 de 'overste van deze wereld' genoemd, 'de vorst van deze wereld'. Hij is de bezettende macht, en hij houdt de wereld in zijn greep door al die machten heen.

2. De boze toont zijn ware gelaat

Hier, in deze geschiedenis wordt het duidelijk wat een ellende die boze geesten aanrichten. We lezen een paar dingen. Vers 3: hij hield verblijf in de grafspelonken. De duivel drijft je altijd naar de zwarte kant van het leven. Hij wil je altijd richting dood hebben, nooit richting leven. En vers 4: 'Hij was dikwijls met boeien en ketenen gebonden geweest, maar de ketenen waren door hem in stukken getrokken en de boeien verbrijzeld, en niemand was in staat hem in bedwang te houden.' De macht van de duivel openbaart zich altijd in fysieke kracht, in geweld. Deze man zoekt de vrijheid, maar het is wel een vernietigende vrijheid. Angst inboezemen door fysiek geweld, dat past bij de satan en niet bij God.

Er staat nog iets: deze man slaat zichzelf met stenen. Hij is slachtoffer van zichzelf. Daar zie je hoe satan vernietigende krachten losmaakt, die zich ook tegen jezelf keren. Schreeuwen,

dat doet deze man ook. Ook dat hoort bij de boze. Schreeuwen, tieren, vloeken, schelden. Verbaal geweld. Wij moeten dat goed op ons laten inwerken. Want ook als christen kun je je laten meeslepen door je emoties. Lichamelijk geweld, of geweld met woorden. Dat past niet bij het Koninkrijk van God. Deze man, dat proef je aan alles, is de schrik van de hele omgeving. Waarom hebben de mensen zo vaak geprobeerd om hem aan de ketting te leggen? Omdat iedereen bang voor hem is! Je durft je kinderen niet buiten het dorp te laten spelen. Je durft niet meer alleen over de weg te reizen. 's Nachts, als het buiten rustig is, dan klinken uit de verte

zijn kreten. De hele streek is in de greep van de angst. En dat is niet toevallig! Want deze streek, dat lezen we ook in vers 20, wordt de Dekapolis genoemd. Dekapolis betekent: 'Tien steden'. Het is een bondgenootschap van tien stad-staten. En hoe is die stedenbond nou tot stand gekomen? In 63 voor Christus hebben deze steden zich gezamenlijk, onder leiding van Pompejus, losgemaakt van het Joodse Rijk, dat er op dat moment was. Deze streek was heel nadrukkelijk anti-Joods. Het is niet voor niets dat hier een kudde loopt van 2000 varkens! Varkens: onreine dieren voor de Joodse wet. Maar hier, in de Dekapolis, is er een grote afzetmarkt voor! De Dekapolis heeft zich bewust gekeerd tegen Israël, tegen de wet van Israël en tegen de God van Israël. En wat doet God dan? Hij trekt Zich terug. God dringt Zich niet op. Hij zegt: 'Als jullie ervoor kiezen om Mij buiten te sluiten, dan trek Ik Mij terug.' Maar er is geen niemandsland! Als God Zich terugtrekt, dan neemt de boze bezit van deze streek. De hele regio is in de greep van de angst. Hier is een legioen van duivelen neergestreken. Zo zegt de bezetene dat. Jezus vraagt, in vers 9, aan die boze geest, in die man: 'Hoe is je naam?' En die boze geest, die moet zijn naam prijsgeven. Hij zegt: 'Mijn naam is Legio (letterlijk staat er in het origineel: Legioen), want wij zijn talrijk.' Een legioen was een Romeins leger, met 6000 militairen. Een heel leger demonen houdt, via deze man, de streek in z'n greep. Het is een bezettende macht. Heb je gezien wat er staat, in vers 10? 'Hij (dat is Legioen, de leider dan die boze geesten) hij smeekte Jezus dringend dat Hij hen niet het land uit zou sturen.' Die boze geesten, die hebben de taak om dat land bezet te houden. De Dekapolis. Daar willen ze niet weg.

3. Het wonder: Jezus komt naar het bezette gebied

En dan nu het wonder. Op een dag, op een mooie morgen, zet de Vorst van het leven voet op deze bodem, het land van de

Kursi, de plek waar het volgens de traditie gebeurde

Dekapolis, bezet door de satan. En als de hemelse Vrededorst de duivel tegemoet treedt, dan móét de satan wijken! Hij siddert voor de Vorst van het Licht!

Jezus komt hier! Hier! In bezet gebied! Je zou zeggen: 'Wat heeft Jezus hiér nou te zoeken?' En dat is precies de vraag van die bezetene: 'Wat heb ik met U te maken, Jezus, Zoon van God de Allerhoogste?' Maar Jezus is gekomen om héél de wereld te redden, ook dit gebied!

Merk je dat de boze geesten precies weten wie Jezus is? De 'Zoon van God de Allerhoogste'. Veel theologen zijn daar niet zo zeker va: wie was Jezus nou eigenlijk? Maar de demonen, die weten het maar ál te goed. En ze sidderen voor Jezus. Want Hij komt met goddelijke macht.

Deze man, die niemand ooit aan de ketting heeft kunnen krijgen, die 'aanbidt Jezus', staat er in vers 6. En hij smeekt, hij sméékt: 'Ik bezweer U bij God dat U mij niet pijnigt!' Die boze geesten, die weten maar al te goed dat Jezus alle macht heeft, en dat Hij hen naar de afgrond kan sturen, de hel, waar ze gepijnigd zullen worden. Daarom kruipen ze voor Jezus en smeken Hem:

'Alstublieft, stuur ons in die zwijnen!' Die demonen, ze weten al voordat de strijd begonnen is, dat ze moeten verliezen. Ze geven zich meteen over, en ze komen met een capitulatie-voorstel:

'Alstublieft! Dan maar in die zwijnen! Dat zijn onreine dieren, daarin voelen we ons wel thuis.' *Onreine geesten in onreine beesten*. En Jezus laat dat toe.

Die hele kudde varkens, 2000, ze worden meteen helemaal gek. Ze stormen de heuvel af, het water in, de dood in. Want inderdaad, dat is altijd wat de duivel wil: de dood, de dood... Gemeente van Jezus Christus, gefeliciteerd met uw Heer! Hier is je Heer! Alle machten van de satan, van het kwaad, van de angst, voor Jezus krimpen ze in elkaar. De macht van de Levensvorst is vele malen groter dan de macht van de satan. Wil je dat goed in je hoofd prenten? Jezus is Overwinnaar! Neem dat in ieder geval mee uit deze dienst!

Alle eeuwen door hebben christenen de strijd tegen boze machten moeten voeren. De Here Jezus Zelf zegt het heel duidelijk in Markus 16: 17: 'In Mijn naam zullen zij demonen uitdrijven.' En zo is het ook! De boze machten, ze maken zich breed op allerlei manieren, maar wees nooit bang! Nooit! Want Jezus is Overwinnaar! Waar Jezus komt, daar daalt de vrede neer. Daar kom je als mens tot rust.

Zie je hem zitten, in gedachten, die man, op het strand van het Meer van Galilea? Vers 15: 'De mensen uit de streek kwamen bij Jezus en zagen de bezetene zitten, gekleed en goed bij zijn verstand, namelijk hem die het legioen gehad had...'!

Dat is de macht van Jezus' liefde: rust, vrede, blijdschap! Daar, op het strand, in de ochtendzon, daar knielt deze man voor de hemelse Koning. Want Hij regeert. En als je schuilt onder Zijn vleugels, dan vind je vrede, vreugde, hoop, rust, je krijgt nieuwe moed, er ligt weer een toekomst voor je open.

4. Jezus brengt vrede... en toch wordt Hij weggestuurd

En dat is precies wat we vandaag hebben mogen vieren aan het Heilig Avondmaal. Dat de Zoon van God gekomen is om ons te bevrijden uit de klauwen van de satan. Dat Hij gekomen is om de weg naar het kruis te gaan, om daar te sterven voor onze zonden. Hij gaf Zijn leven, om ons te redden van de dood.

Vandaag knielden we als het ware neer, naast die man op het strand, in de ochtendzon, aan de voeten van Jezus. En we hebben het gemerkt, dat er vrede is in de nabijheid van Jezus. Hij is gekomen om ons te redden. Hij is gestorven en opgestaan, zodat wij sámen met Hem zouden opstaan in een nieuw leven. Net als deze man op het strand.

Je zou zeggen: met dat beeld wil je afscheid nemen. Afscheid van dit verhaal. Dat beeld van die man... Maar daar komen de mensen, de mensen uit de Dekapolis. Zij hebben geen oog voor die man, ze zien die lege heuvel. Alle zwijnen, 2000, wèg! Weg!!! Weet Jezus wel wat dat kost?! Die hele kudde: verloren!

Even tussendoor: waarom zou Jezus dat eigenlijk hebben toegelaten, dat die boze geesten in die zwijnen voeren? Had Jezus een beetje medelijden met ze of zo? Nou, met boze geesten kun je geen medelijden hebben. Maar wat is er nu gebeurd? Iedereen heeft gezien dat die 2000 varkens gek in hun

hoofd werden en de dood tegemoet stormden. En iedereen heeft gezien, dat die man vanaf dat moment rustig is geworden. Wat er met die zwijnen is gebeurd, dat is het bewijs van Jezus' macht. Jezus zégt het niet alleen, maar Hij laat het ook zien: dat Hij die man bevrijdt. Maar niet alleen die man, ook die hele streek! Eindelijk kunnen de mensen weer rustig slapen. Eindelijk kunnen ze weer veilig over de wegen reizen. Eindelijk kunnen kinderen weer spelen, ook buiten het dorp. De hele streek kan opgelucht adem halen!

Maar wat staat er? Vers 17: 'En zij begonnen Hem te smeken uit hun gebied weg te gaan.' De economie van de streek, die heeft schade opgelopen. En daarom moet Jezus maar weer snel weg. Voel je de vernedering? De belediging? Stank voor dank...

Deze streek wil Jezus niet. De Dekapolis blijft vijandig. En je zou zeggen: 'Nu moet Jezus toch wel uit Zijn vel springen van woede! En Zijn macht gebruiken, die macht waarvoor de demonen sidderen, om ook deze mensen weg te vagen! Net als die zwijnen! Nu zal Hij toch wel laten zien, wie de macht heeft!'

Dat zou je zeggen...

Maar Jezus... Hij gaat! Hij gaat. Dat is Zijn nederigheid. Geen verwijt. Geen scheldpartij. Geen boosheid. Hij gaat.

5. Verwondering zaaien

Eén ding doet Jezus nog. Die voormalig bezetene, die smeekt: 'Ach Heer, mag ik mee? Mag ik mee?'

Als je verlost bent, wat wil je dan liever, dan dicht bij je Redder leven?! Toch..?

Maar Jezus zegt: 'Nee. Jou heb ik nodig. Ga maar vertellen, in de Dekapolis, wat er gebeurd is. "Bericht hun alles wat de Here bij u gedaan heeft, en hoe Hij Zich over u ontfermd heeft." En die man, die doet het.

Jezus, die álle macht heeft, Hij vertrekt. Maar Hij doet één ding: Hij stuurt een getuige. Een man, die niet meer sterk is. De duivel, die gaf hem spierballen, maar Jezus niet. Jezus geeft hem vrede, blijdschap, een hart vol liefde, enthousiasme voor God. Die ene man, die getuige, die trekt erop uit. Misschien samen met die andere bevrijde man. Dat is de macht van de liefde. Niet de macht van het kwaad, die geweld gebruikt, en angst zaait. Maar de macht van de liefde: één, twee getuigen, die rondtrekken. In alle kwetsbaarheid. Zó werkt Jezus.

Daar loopt die man, de bergen in. In het ochtendlicht. Op weg naar de steden van de Dekapolis. Wat staat er in vers 20? 'Toen ging hij weg en begon in het gebied van Dekapolis alles te verkondigen wat Jezus voor hem gedaan had, en ze verwonderden zich allen.'

Deze man kan er niet over uit, wat Jezus gedaan heeft in zijn leven. Hij vertelt overal over zijn bevrijding, en over Jezus, en wat is het resultaat? *Overal verwondering*. Ik vind dat zó mooi! Want verwondering is de voedingsbodem voor geloof. Je moet maar eens opletten: geloof begint altijd met verwondering. Dat je als mens loskomt van de plathed van het leven. En dat je stilgezet wordt, en je verwondert.

'Ze verwonderden zich allen.' Ik vind dat zo'n mooi zinnetje. En ik dacht: nu hebben we samen het Heilig Avondmaal gevierd, hier in de kerk, en we gaan allemaal weer op weg, de week in, de stad in, het werk in. En wat is het geweldig als we in de komende week herkenbaar mogen zijn als mensen die door Jezus bevrijd zijn.

Mensen die door Jezus zijn aangeraakt. Wat is het geweldig als we de komende week verwondering mogen zaaien. Overal verwondering. Een voedingsbodem voor níeuw geloof.

Tenslotte nog dit. Weet je hoe het verder gegaan is met de Dekapolis? Die man heeft goed werk gedaan. 'Ze verwonderden zich állen,' staat er. Iedereen!!

Toen in het jaar 70 na Christus Jeruzalem werd verwoest door de Romeinen, toen sloegen de eerste christenen op de vlucht. En je kunt nu wel raden waarheen. Inderdaad: de Dekapolis. Daar waren ze welkom, die eerste christenen. Twee steden kregen een grote christelijke gemeente: Pella en Gerasa. Hé... wat stond er in vers 1? 'Het land der Gerasenen'. Gerasa.

We hebben een bijzondere Redder. Wat een voorrecht om Hem te kennen. Blijf je verwonderen! En zaai maar verwondering. Overal. Wie weet wordt het lente en komen er groene sprietjes uit de aarde, groene sprietjes van nieuw geloof. Amen.